

magazine | voorjaar 2018

SCHOOL VOOR LEVEN EN WERK

niet weten

Opening

Het thema van ons Magazine is niet-weten. Het verwijst naar de ongemakkelijke perioden in je bestaan waarin je niet direct een antwoord hebt op de vragen die het leven je stelt. Perioden die je tegelijkertijd kunnen helpen een diepere relatie met jezelf en het leven te krijgen. In ons Tot besluit gaan we hier uitgebreider op in en in maart geeft Reyke Zwartjes een lezing over dit thema.

Tegen de achtergrond van niet-weten spreekt Bertie Hendriks op pagina 8 met Ruth Soesman. Beiden staan voor een grote verandering. Bertie legt in maart zijn functie neer als mededirecteur van het ITIP. Ruth maakte de afgelopen jaren de omgekeerde beweging en is juist vol onze organisatie ingestapt.

Ook ons tweede interview met Frans en Colette de Bruin, oprichters van Autimaat, een GGZ-instelling die zich heeft gespecialiseerd in het werken met mensen met autisme, gaat over omgaan met grote veranderingen. Het succes van de door hen ontwikkelde methodiek bracht hun organisatie in een grote overgang met alle onzekerheid en dynamiek die daarbij horen.

Nieuw in ons aanbod zijn de themadagen in Antwerpen: drie losse dagen rondom Energetisch werk, Dromen en de I Tjing, ook geschikt voor oud-deelnemers om familie en bekenden mee naar toe te nemen. Zoals dat ook geldt voor ons jaarlijkse ITIP festival 'Vier het leven', dat dit jaar op 26 mei in Amersfoort plaatsvindt.

Tot slot hebben we inspirerend nieuws vanuit onze publicaties. Drie maanden na de lancering van *De Nachtelijke reis*, heeft uitgeverij Spectrum ook een dromenboek van Bas Klinkhamer uitgegeven: *Dromen & nachtmerries*. Het boek is zeer geschikt voor mensen die voor het eerst aan de hand genomen willen worden bij wat dromen voor hen kunnen betekenen. In februari starten we weer met de Dromenopleiding, die eens in de drie jaar wordt aangeboden.

Graag tot ziens bij een van onze activiteiten.

Bas Klinkhamer, Hans Wopereis, Bertie Hendriks

Inhoud

PERSOONLIJKE ONTWIKKELING	3
Opleidingen	4
Groepen & trajecten	6
Lezingen	7
In gesprek met Bertie Hendriks en Ruth Soesman	8
Vervolgaanbod	10
Bezinningstochten	11
ORGANISATIEONTWIKKELING	12
Overgangen in organisaties	13
In-company aanbod	13
In gesprek met Frans en Colette de Bruin	14
Onze projecten	15
LOOPBAANBEGELEIDING	16
Bezieling in je Loopbaan	16
Individuele loopbaanbegeleiding en outplacement	16
Werken vanuit eigen kracht	17
In-company aanbod	17
Publicaties	18
Agenda	19
Colofon	19
Tot besluit	20

PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

Het ITIP is een opleidingsinstituut voor iedereen die tot volle bloei wil komen. We leren je leven en werken vanuit bezieling, vreugde en vertrouwen. We geloven dat wanneer je uitdrukking geeft aan wat je werkelijk drijft, je vervuld leeft en je bestemming vindt in de wereld. We werken in een verband met ruim dertig begeleiders die elkaar gevonden hebben in de wens om mensen en organisaties te helpen bij het vormgeven van hun bezieling.

De ITIP Opleiding is ruim dertig jaar onze kernactiviteit. Het biedt een totale leerweg, gericht op persoonlijke ontwikkeling en toegepaste spiritualiteit. Zij brengt zelfkennis, daadkracht en het vertrouwen om keuzes te maken die aansluiten bij wie je ten diepste bent. Zo kom je thuis bij jezelf en in iets groters dat je herkent als wezenlijk en vertrouwd.

*When you talk,
you are only repeating
what you already know.
But if you listen,
you may learn something new.
Dalai Lama*

Opleidingen

Wij bieden drie opleidingen aan: De ITIP Opleiding, Instrument voor hulp en De Juiste Maat. Voor al onze opleidingen vinden intakegesprekken plaats, waarin zowel van onze als van jouw kant wordt gekeken of het past. Ook wordt gekeken welk aanbod het meest aansluit bij jouw behoefte.

Je schrijft je in voor een jaar. Mocht je dat willen, dan bestaat de mogelijkheid om je meerdere jaren met ons te verbinden. Werkelijke ontwikkeling vraagt immers tijd en ruimte. Meer dan de helft van de deelnemers volgt na een opleiding een van onze vervolgopleidingen.

Wil je uitgebreidere informatie, kijk op onze website of vraag de brochure aan bij ons kantoor: inschrijving@itip.nl

De ITIP Opleiding

Leren leven vanuit bezieling en vertrouwen

Ieder mens heeft meer potentie dan hij geneigd is waar te maken. Je voelt dat er meer in je zit, maar het komt er niet uit of niet op de manier waarop je zou willen. Verlang je naar meer diepgang in je leven, met meer betekenis voor anderen? Wil je vol leven wie je ten diepste bent? Dan is de ITIP Opleiding iets voor jou.

De ITIP Opleiding vormt een totale leerweg op het gebied van persoonlijke ontwikkeling en toegepaste spiritualiteit. Zij brengt zelfkennis, vertrouwen en zingeving in het leven van de deelnemers. Via algemeen menselijke thema's als innerlijke autoriteit, zielsverlangens versus verdediging, je gezin van herkomst, schaduw en licht en bronnen van hulp,

krijg je inzicht in je eigen functioneren en dat van anderen. Voortdurend worden ervaringen vertaald naar je concrete leef- en werkwereld en de betekenis die je kunt hebben in je werk, relatie, familie en gezin.

De ITIP Opleiding duurt drie jaar, maar je tekent in per jaar.

start: oktober 2018

Informatieavond

wo 18 april en wo 13 juni
Utrecht, Lazuli

*Er werden zoveel deuren
in mij geopend
die ik gesloten had!*

André Timmer

*Voor mij is de opleiding
met hart en ziel
leren, leven en werken.*

**Suzanne van Nierop-
van der Heide**

*Vanaf dag één is er echt verbinding voelbaar. Persoonlijk, oprecht,
enorm betrokken, vasthoudend, en scherp.*

Minke Flach

GEACCREDITEERD

Instrument voor hulp

De ITIP coach Opleiding

Deze tweejarige opleiding is een professionele leerweg voor coaches, trainers en therapeuten, waarbij je op een verbindende en directe manier leert werken met mensen. Je ontwikkelt jouw *persoonlijke instrumentenschap* aan de hand van: bewuste aanwezigheid, professionele deskundigheid, toepassing in je werk en innerlijk weten.

Programma

In zes blokken krijg je verschillende methodes aangereikt die je leert toepassen. Deze zijn gericht op: lichaamswerk, dromenonderzoek, archetypen, mindfulness, opstellingenwerk en groepsdynamica. Tevens is er een Persoonlijke Werkplaats waarin integraal gewerkt wordt met levensthema's en je groeimogelijkheden als begeleider worden verdiept. Verder is er een supervisie-dag over groepsdynamica.

Een opleidingsgroep bestaat uit maximaal 14 deelnemers. Tussen de blokken door krijg je begeleiding van een supervisor en kom je samen met je intervisiegroep.

Deze opleiding is een tweejarige post-HBO Registeropleiding, geregistreerd bij het CPION.

start: november 2018

Informatieavond

wo 4 april en di 19 juni | Utrecht, Lazuli

Niet de methode het uitgangspunt laten zijn, maar jezelf zien als startpunt en van daaruit de werkvormen leren inzetten.

Een coachopleiding die raakt!

Zo heb ik Ivh ervaren.

Roos Leopold

De Juiste Maat

Leiderschap van binnenuit

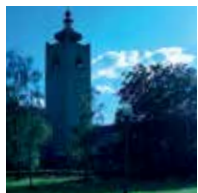
Leiderschap wordt vaak geassocieerd met hiërarchie en een bepaalde positie in de rangorde van een organisatie. Maar waarachtig leiderschap komt van binnenuit, het komt voort uit wie jij bent en wat jou drijft. In deze opleiding word je geholpen het beginpunt van je leiderschap in jezelf te vinden en je vrij te maken van externe druk en verwachtingen van je werkomgeving. Je (her)ontdekt je eigen kracht en bezieling, krijgt zicht op de patronen die jou daarvan afhouden, en leert op een ontspannen en natuurlijke wijze leiding te geven aan jezelf en aan je mensen.

Zo is deze eenjarige opleiding een vrijplaats voor leidinggevendenden die verlangen naar een waarachtig en open contact met hun medewerkers en erkennen dat organisatieontwikkeling en persoonlijke ontwikkeling hand in hand gaan.

start: november 2018

Al onze begeleiders geven persoonlijke individuele begeleiding rondom levensvragen. Zij vormen een rijk netwerk dat vrijwel geheel Nederland omspant. Je kunt hen bellen voor een enkel gesprek of een geregeld langdurig contact, maar ook voor een kennismakingsgesprek over onze opleidingen.

We bieden tevens specifieke individuele begeleiding: relatiecoaching voor stellen, rouwverwerking voor mensen die te maken hebben met verlies en coaching van jongeren. Je kunt daarover contact opnemen met ons kantoor: 0575 – 510 850.

Groepen & Trajecten

Het Persoonlijk Traject

‘De mooiste reis is de reis naar huis’

Het Persoonlijk Traject is voor mensen die in hun leven terugkerende patronen willen doorbreken, en willen onderzoeken hoe zij aan het roer kunnen staan van hun eigen leven. We helpen je om tot zelfkennis te komen en bieden ruimte om je diepere persoonlijke vragen te stellen zoals: Waarom loop ik steeds tegen dezelfde barrières op? Waarom ga ik niet voor wat ik echt wil? Hoe kom ik in het reine met wat mij is overkomen? Je leert vrijer te worden van emoties en patronen, die zich in je leven hebben vastgezet.

We werken ervaringsgericht en in kleine groepen. Onze begeleiders verzorgen een veilige bedding waarin veel individuele aandacht is voor de deelnemers. Elke groep heeft een mentor, die bij elk blok aanwezig is en bij wie je tussendoor terecht kunt met vragen. De ervaringen tijdens de blokken worden verbonden met je concrete dagelijks leven.

start: februari en september 2018

Informatieavond

do 11 jan | wo13 juni | Utrecht, Lazuli

België

Je kunt ook deelnemen aan dit traject in België onder de naam Het Persoonlijk Jaar.

meer informatie

www.itip.nl/opleidingen/persoonlijkttraject

Intensieve retraite

Stiltedagen met persoonlijke begeleiding

Hans Wopereis

Iedereen kent fasen in zijn leven waarin het belangrijk is om echt even tijd en ruimte te maken voor jezelf. Om de aandacht naar binnen te richten en te kijken waar je staat in je leven: waar je naar verlangt en wat jou daarin tegenhoudt. In stilte en rust kun je de patronen ontdekken die je belemmeren en kun je de antwoorden vinden op je persoonlijke levensvragen. Deze stilleretraite, aangeboden op het keerpunt naar de zomer, biedt je alle ruimte en bedding voor dit proces.

We werken met een klein team, waarin begeleiders met verschillende specialisaties samenwerken vanuit dezelfde bezieling. Je krijgt een individuele begeleider en er wordt tevens in groepsverband gewerkt. Ook rust, wandelen, meditatie, stilte en lichaamswerk vormen onderdeel van het programma.

Niet alleen de begeleiding en activiteiten vormen hulp, ook het kader waarbinnen wordt gewerkt. We maken ons vrij van de dagelijkse conditioneringen van telefoon, mail, snoep en alcohol, zodat je gemakkelijker contact kunt maken met wat er in je leeft.

di 5 juni 14.00 uur | za 9 juni 15.00 uur
Havelte, Meeuwenveen

Vier het leven!

*Het is een lied ontstaan in gedachten
herhaald door dromen
en begrepen door liefde
verborgen bij het ontwaken
en gezongen door de ziel.*

- naar Kahlil Gibran

Graag vieren we het leven samen met jou, je familie en vrienden op ons jaarlijkse ITIP festival Vier het leven! We bieden deze middag korte en inspirerende workshops, met een speelse en onderzoekende insteek waar je kunt beleven, zingen en dromen. Een uitstekende gelegenheid om het ITIP te ervaren voor mensen die ons nog niet kennen, en om gelijkgestemden en oud-groepsgenoten te ontmoeten.

In de diverse workshops, onder leiding van begeleiders van het ITIP, nodigen we je uit om te sprankelen, te genieten en in te zetten. Het is ook mogelijk om individueel met ons te spreken.

Kom naar deze feestelijke middag en laat je verrassen door ons én door jezelf!

za 26 mei van 12.30 – 17.00 uur
Amersfoort, Leerhotel Het Klooster

Pijlers van zelfkennis

Herma Meulenkamp

Wil je jouw kwaliteiten en wie je in essentie bent inzetten in je dagelijkse leven en werk? Leer dan hoe je trouw blijft aan je verlangens en wat jou daarvan weerhoudt. Maak een reis naar binnen en ontdek hoe je onderscheid kunt maken tussen wat je ziel wenst en hoe je persoonlijkheid daar tegenover staat. Middels ervaringsgerichte oefeningen, krijg je duidelijkheid over wat een concrete eerste stap kan zijn om je ziel te volgen in je dagelijks leven. Deze tweedaagse workshop is een goede manier om **nader kennis te maken met het ITIP**, de sfeer, de begeleiding en onze werkwijze.

vr 22 juni | za 23 juni | Utrecht, Lazuli
vr 24 aug | za 25 aug | Driebergen, Kraaybeekerhof

Nieuw aanbod in Antwerpen Bronnen van wijsheid

za 21 apr | Energetisch werk, de taal van je lichaam ~ *Isabelle Schneider*
za 12 mei | I Tjing, eeuwenoude wijsheid voor het moderne leven
~ *Hans Wopereis*
za 2 juni | Dromen, geschenken van de nacht
~ *Herma Meulenkamp*

Neem je vrienden en bekenden mee!
meer informatie en aanmelding
www.owc.be

Lezingen

Ode aan de liefde

Marthe van der Noordaa

Op deze Valentijnsdag breng ik een ode aan de liefde. Hoe kan je de rijkdom van de liefde aanboren, zodat het je kan voeden, verlichten en verrijken? Welke pijn en vrees roept het ook op? Voorbij de waan van de dag, blijft de liefde gelukkig onverschrokken op ons wachten om aangesproken te worden.

Een bruisende avond rondom de liefde! Neem gerust je geliefde of dierbare vriend(in) mee.

wo 14 feb om 20.00 uur | Utrecht, Lazuli

Nieuw leven in je werk

Ellen van Damme

Wat doe je als je werk je niet meer vervult? Mogelijk houd je het nog een tijdje uit en sus je jezelf in slaap, totdat je er niet meer omheen kunt. Het roer moet om. Je verzamelt al je moed en komt in beweging, je volgt de stem van je ziel. Een lezing over wat er voor nodig is om je werk weer vol van leven te laten zijn.

do 15 feb om 20.00 uur
Driebergen, Kraaybeekerhof

‘Help, ik weet het niet ...’

Reyke Zwartjes

Leven met wat wij niet weten is een kunst en een zegen. Het betekent dat je samenwerkt met de vragen en de onzekerheden die je hebt in plaats van dat je je verzet of ervan wegloopt. Ik spreek over wat gevoelens rond het niet-weten met ons doen, hoe je ermee om kunt gaan en welke rijkdom en mogelijkheden erin zitten.

wo 7 mrt om 20.00 uur
Nijmegen, Centrum de Appel

Commitment: hoe doe je dat, wat brengt het je?

Herma Meulenkamp

Je langdurig verbinden met je werk, een leer, een leraar of een geliefde is alle moeite waard. Beginnen aan iets is één ding. De liefde, het geduld, het uithoudingsvermogen of de moed opbrengen om dit tot het einde te volbrengen, is iets heel anders. Als je je duurzaam verbindt, kunnen diepere lagen van jou zich openbaren en tot vorm komen.

di 13 mrt om 20.00 uur
Huizen, De Engel
wo 25 apr om 20.00 uur
Breda, Zero-Point

Kiezen of delen

Claartje Kocken

Veel problemen ontstaan doordat we ons bij keuzes laten bepalen door de verwachtingen en eisen van de omgeving. We zijn niet afgestemd op wie we echt zijn en wat we eigenlijk willen. Dat brengt onrust, vervreemding of zwaarte. Hoe voorkom je die innerlijke verdeeldheid? Hoe blijf je op keuzemomenten in je leven in contact met jezelf?

di 3 apr om 20.00 uur | Rotterdam, Djoj

Zin en onzin van zelfsturing in organisaties

Hans Wopereis

In steeds meer organisaties zie je dat teams *zelfsturend* moeten worden. Zelfsturing invoeren kan echter niet zonder dat het management de consequenties aanvaardt en macht en zeggenschap afstaat. Ook zal de wens tot zelfsturing uit de medewerkers zelf moeten komen. Dikwijls vraagt het om een radicale cultuurverandering. Kunnen organisaties eigenlijk wel zonder hiërarchie?

wo 11 apr om 20.00 uur
Driebergen, Kraaybeekerhof

Het heilige vuur

Hans Wopereis

Allemaal dragen we wel ergens een heilig vuur in onze ziel. Het vuur van onze diepste inspiratie, onze dromen, onze passie. In de aanloop naar Pinksteren wil ik over dit vuur spreken. Hoe je het aanwakkert, gaande houdt, zo nodig tempert, en wat je doet als het dooft en de wolven beginnen te huilen. Ter afronding steken we buiten daadwerkelijk een vuur aan en doen een klein ritueel.

wo 16 mei om 20.00 uur | Werkhoven, Samaya

Werken met weerstand en bevrijding

Voor mensen die met mensen werken

Arianne Wopereis-Bruijn

In het werken met mensen richt je je vaak op een onderliggend verlangen naar bevrijding. Dit verlangen wordt veelal omhuld door weerstand en de van daaruit opgebouwde defensielagen. In de kern hiervan liggen de zielskwaliteiten van de mens verborgen. Een lezing over de verschillende principes van weerstand en bevrijding in het werken met mensen.

do 31 mei om 20.00 uur
Amsterdam, De Roos

‘Vol omarmen dat het leven ongrijpbaar is’

Bertie is sinds 1990 werkzaam binnen het ITIP en zal in het voorjaar van 2018 afscheid nemen als directielid van de organisatie.

Ruth Soesman is recentelijk in dienst gekomen bij het ITIP, als hoofd communicatie en begeleider in spé in de Opleiding. Een gesprek met beiden over het betreden van een nieuwe fase en het niet-weten wat daarbij hoort.

‘Met pijn in mijn hart maar ook met een soort weten dat al lange tijd in me zat, wist ik dat ik een andere fase in zou gaan’, zegt Bertie op de vraag waarom hij vertrekt als directielid van het ITIP.

‘Toen ik vijftig werd voelde ik al dat ik op de top van de berg was en naar de zee keek en dacht: nu ga ik de berg af. Er gaat een einde komen aan mijn functie.

En dan wijst het moment zelf wel wanneer het goed is. Nu dus, ik ben inmiddels zesenzestig. Er zijn wel dingen die ik gewoon blijf doen bij het ITIP, zoals mijn werk als begeleider en mijn betrokkenheid bij het Magazine en de uitgeverij en dat vind ik ook heel prettig. Dat je rond je pensioen niet in één keer stopt, zoals dat heel gebruikelijk is in onze samenleving,

maar dat ik geleidelijk afbouw. Wat overigens niet wegneemt dat het een spannende overgang is.'

Open houding

Ruth herkent die geleidelijke maar ook spannende overgangen binnen het ITIP. 'Toen ik hier kwam werken, merkte ik dat ik niet zomaar aan de slag kon gaan. Ik was vanuit mijn achtergrond (Bestuurs- en Organisationswetenschap) gewend om bij bedrijven een opdracht te krijgen met een doelstelling en ga het maar regelen. Maar de motor van dit bedrijf is de bezieling van de mensen, dus ik moest eerst afstemmen op wie zijn deze mensen en wat drijft ze? Het vergde een open houding waarin ik veel luisterde, ik ben in alle geledingen van het bedrijf meegelopen. Naast mijn communicatiewerk, kreeg ik een opleidingsplek als organisatieadviseur. Inmiddels ben ik co-begeleider in de Opleiding en begeleid ik groepen in organisaties. Het ontvouwt zich langzaam en dat is ook uithouden.'

Helemaal aanwezig

Bertie: 'Tegelijkertijd vind ik kenmerkend aan hoe we werken dat het heel intens is. Bij alles wat je doet moet je helemaal aanwezig zijn. In het contact met elkaar, in relatie met de deelnemers, maar ook in wat er met jezelf gebeurt.' Ruth: 'Ja, als

er onzuiverheid is of irritatie, kun je dat niet achter de koffieautomaat schuiven. Dat is spannend maar het maakt je ook vrijer omdat je geen ballast opbouwt.'

Bertie: 'Als ik terugkijk naar hoe wij als bestuur met elkaar vergaderden, en dat vergelijk met de school waar ik les heb gegeven, is het veel efficiënter. We hebben het vaak eerst over hoe het met ons is en van daaruit maken we ruimte om te ervaren wat er inhoudelijk aan de orde is. En dat behandelen we. Dat blijkt in de toepassing altijd kloppend voor de organisatie.'

'Je kunt dingen niet op de automatische piloot doen bij het ITIP'

Vertrouwen

Ruth: 'Als nieuweling was dat even wennen. Je kunt dingen niet op de automatische piloot doen bij het ITIP. Ik moest leren om momenten echt 'aan te staan' en ook rustmomenten in te plannen. Het heeft me focus en kracht gebracht in mijn leven. Ik ben op een pad dat mijn pad is. Dat geeft vertrouwen dat zoiets als roeping echt bestaat, wat ik ook door wil geven aan anderen. Wanneer je vervlakking ervaart in je leven, dat dat een signaal is dat je eigenlijk niet aan het doen bent waarvoor je hier bent. Ja, en dan kan je bij ons terecht!'

Kan je iets zeggen over de nieuwe fase die voor je ligt, Bertie?

'Zoals ik het in *Dagboek van de Ziel* benoem leg ik het 'Koningschap' nu af; het leidinggeven, maar ook een doelgerichte begeleiding van mensen in hun ontwikkeling. En ga ik de fase van 'de Wijze' in, dat is iemand die op de achtergrond aanwezig is, en zijn leerlingen dingen laat ontdekken vanuit acceptatie. Maar hoe dat bij mij precies vorm gaat krijgen, weet ik niet. Ik kan er alleen maar met al mijn aandacht bij blijven. Het is duidelijk dat ik het niet voor het zeggen heb, het hangt met de dood samen. Ik kan geen invloed meer uitoefenen. Ik hou van dingen op-

lossen, zeker voor de mensen die me lief zijn, maar ik beseft dat ik hierin machteloos sta.'

Niet ingevuld

Ruth: 'Dat zie ik zo terug in onze Opleiding. Dat we vol omarmen dat het leven ongrijpbaar is. Het is veel makkelijker om te zeggen, 'We leren je deze methoden en die pas je zo en zo toe op je leven.' Maar we zeggen: 'Je weet niet wat het leven je brengt en het gaat erom dat je je daartoe leert verhouden.' Niet grijpen naar oplossingen, maar de tijd nemen en vertrouwen op wat er dan komt.'

Bertie: 'In die ruimte ontstaan er altijd creatieve dingen, het is niet ingevuld en daarom kan er iets onverwachts komen. Meer dan je kunt bedenken.'

Ruth: 'Dat wens ik jou ook toe, Bertie, de komende fase.' Bertie lacht: 'Ik ben een dankbaar mens, ik stop als directeur maar ga geïnspireerd verder.'

TEKST Marthe van der Nooraa

FOTO'S Laurens Hulshof

Vervolgaanbod

I Tjing-avonden

Tussen yin en yang

Herma Meulenkamp

Eens per maand bied ik een verdiepiings-bijeenkomst aan geïnspireerd op één van de 64 archetypen uit de I Tjing, het Chinese Boek der Veranderingen. Middels lezing, meditaties en licht lichaamswerk doorgronden we dat oerbeeld en laten het in ons werkzaam zijn. Houd je van dit boek óf wil je op vaste momenten aan jezelf herinnerd worden en je laven aan deze oerbron, welkom!

wo 7 feb | wo 7 mrt | wo 11 apr | wo 6 juni
19.30- 22.00 uur | Utrecht, Lazuli

De Energetische opleiding

In het najaar van 2018 starten wij met het **Basisjaar** van de Energetische opleiding. In het Basisjaar leer je de meest essentiële vaardigheden van het werk: sessies geven, energetisch waarnemen, werken via segmenten en chakra's, impulsen volgen, opladen en ontladen, geaard en intuïtief aanwezig zijn. Er wordt veel geoefend met elkaar. Het basisjaar is zowel voor degenen die beroepsmatig met mensen werken als voor degenen die dat niet doen.

start: november 2018

Dromenopleiding

Bas Klinkhamer, Nanske Kuiken

Eens in de drie jaar bieden we de Dromen-opleiding aan. Een opleiding voor mensen die een dieper contact wensen met hun dromenwereld en willen leren hoe je daar andere mensen mee kunt helpen.

Prachtige opleiding.

Ik zou het zo nog een keer doen!

Eline Roelofsen

Dromen brengen meer inzicht in de diepte en rijkdom van je onderbewuste. Je krijgt meer contact met je eigen wijsheid en je intuïtie. Maar ook dragen ze bepaalde wetmatigheden in zich die je kunt herkennen en die het mogelijk maken om dromen en droomthema's beter te begrijpen. Dat kan je leren in deze **Dromenopleiding** door middel van symbolenduiding, structuurherkenning, het werken met oerenergie en karma in dromen, de opbouw van Jung en veel verschillende werkvormen.

Je leert je impulsen te volgen en jouw eigen manier van werken te ontwikkelen. In vier blokken dompelen we je onder in een inspirerend proces van overdracht van kennis, ervaren, oefenen, leren, feedback. Je bent van harte welkom.

start: februari 2018

zie de website voor het programma en de data

De opleiding is gebaseerd op ons jarenlange werken met dromen en de nieuwe inzichten die we opdeden tijdens het schrijven van het boek 'De Nachtelijke reis; dromen als bron van hulp.'

Elke keer ben ik weer verbaasd over de inhoud en de kracht van dromen. Dromen hebben me regelmatig geholpen om belangrijke beslissingen in mijn leven te nemen. De dromenopleiding heeft me meer zelfvertrouwen gegeven om ook met de dromen van anderen aan de slag te durven gaan.

Thea Schäfer

Getijdendagen

Bas Klinkhamer

In deze stiltedagen staan rust, bezinning en inspiratie centraal. Ze richten zich op de afstemming met het diepste dat jij kent; de eenheid, het licht, je Zelf, God of welke naam jij ook gebruikt voor dat ene waar geen naam voor is.

Oorspronkelijk kende de mens geen indeling van de dag in hokjes van 24 uur. De vijf getijden zijn de seizoenen van de dag, waarbij ieder deel zijn eigen energie, eigen licht en eigen oproep tot de ziel heeft. In de vijf getijden van drie kwartier zingen we mantra's, houdt Bas een verhaal, wordt er gemediteerd of is er (lichaams) gebed.

Er is een bibliotheek om te studeren en te schrijven en er is een ruimte met creatieve middelen.

wo 7 feb 10.30 uur - za 10 feb
met afsluitende lunch
Zenderen, Retraitehuis De Zwanenhof

meer informatie op www.itip.nl

Energetische APK 2018

Hernieuw je energie

Isabelle Schneider

In het van top tot teen bewegen van je lijf, kun je je eigen energie en trilling weer ten volle ervaren. Spanning loslaten, stem geven, aarden en weer eens lekker in je kracht staan. Je zult ondervinden hoe heerlijk het is om deze energie weer vrijelijk te laten stromen en bewust te voelen waar jij je vrij beweegt en waar niet.

Eenieder die ooit met energetisch werk is begonnen, weet dat dit onderhoud vraagt. In de waan van de dag verliezen we al snel het contact met ons lichaam. Ons hoofd neemt de overhand. Daarom bieden we in het voorjaar een verfrissend energetisch onderhoud aan.

We putten uit het rijke arsenaal van oefeningen uit de (bio-) energetica en de leer van de chakra's. Oefeningen volgen elkaar organisch en spelenderwijs op. Kom in beweging en herinner wie je bent!

do 5 apr | do 12 apr | do 19 apr
19.30 – 22.00 uur
Utrecht, Lazuli

Bezinningsdriedaagse voor 55 plus

Je essentie blijven vormgeven

Bertie Hendriks

Ouder worden gaat vanzelf. Deze fase betekenisvol en inspirerend laten zijn, vraagt tijdige bezinning en inzet. Hoe kun je tijdens het ouder worden je essentie blijven vormgeven? Middels gesprek, meditatie, stilte en eenvoudige oefeningen staan we stil bij:

- het verleden: Wat heeft het leven je gebracht? Waarvan neem je afscheid en wat blijft van waarde voor wie je nu bent?
- het nu: Waar sta je? Wat bezielt je? Wat dien je los te laten? Welke betekenis heb je van nature, vanuit je essentie, en hoe kun je dat vormgeven in het ouder worden?
- de toekomst: Welke stappen leiden voor jou naar betekenis en inspiratie?

'Dit wat onveranderd, steeds helemaal hetzelfde blijft en niet mee-veroudert is immers de kern van ons wezen, dat niet in de tijd ligt en dus een leven lang onverwoestbaar is.'

Uit: **'Gelukkig ouder worden'**, Bas en Kees Klinkhamer

do 14 juni 14.00 uur – za 16 juni 16.00 uur
Delfgauw, de Uylenburg

AGENDA

za 3 - za 10 maart

Bezinningstocht in de woestijn Marokko

olv Judith Klamer en Huib Beerda

zo 18 maart **NIEUW**

Stiltewandelingen geïnspireerd op de seizoenen in de Loonse en Drunense duinen

olv Sandra Verbeek

zo 18 maart – vr 6 april

Bezinningstocht in de Himalaya Nepal

olv Marcel Favier en Bertram Lammers

za 31 maart - za 7 april

Woestijntocht voor mannen Marokko

olv Gert Stegeman en Stijn Rost van Tonningen

ma 14 – do 17 mei

Waddentocht (Vlieland en Terschelling)

olv Bertram Lammers

informatieavond

di 9 jan, di 20 mrt, di 5 juni

meer info www.bezinningstochten.nl

ORGANISATIEONTWIKKELING

Sinds de start van het ITIP, begin jaren '80, zijn wij met veel plezier en passie werkzaam in het veld van organisatieontwikkeling. Dit vanuit de overtuiging dat organisaties zich ontwikkelen bij de gratie van de persoonlijke ontwikkeling van hun mensen.

Het is onze missie organisaties te helpen een levende, lerende cultuur te scheppen, waarin mensen in hun authentieke kracht gezien worden en zich voortdurend met elkaar kunnen ontwikkelen. Zodat de ziel van de organisatie zo krachtig mogelijk in de wereld tot uitdrukking wordt gebracht.

Overgangen in organisaties

Eens in de zoveel tijd komen organisaties voor grote overgangen te staan. Er zijn de natuurlijke overgangen die horen bij de groei en ontwikkeling waar elke organisatie doorheen gaat. En er zijn de overgangen die voortkomen uit externe factoren zoals een ingrijpend veranderende markt of omgeving, of een grote verandering in regelgeving of overheidsbeleid.

Een voorbeeld van een natuurlijke overgang, waar wij als adviseurs bij betrokken zijn, speelt bij een succesvolle organisatie in de productie van duurzame energie. Deze organisatie is zo groot geworden dat de samenwerking niet enkel meer op informele, ad-hoc wijze ingericht kan worden. De pioniersfase gaat over in de professionaliseringsfase, waarin systemen, procedures en regels onmisbaar zijn. En hoe doe je dat dan zonder dat de oorspronkelijke bezieling verloren gaat?

Een voorbeeld van een overgang ingegeven door externe factoren, speelt bij een adviesclub in het sociale domein die de subsidiestromen, waar zij afhankelijk van is, plotseling zien afkalven. Zij zullen een nieuwe markt moeten aanboren. Dit is een overgang naar ondernemerschap en grotere resultaatgerichtheid. En hoe doe je dat met een hoogwaardige, maar van nature introverte club van mensen?

Desoriëntatie

Beide overgangsperiodes gaan gepaard met crises en conflicten. Het zijn tijden van desoriëntatie, waar demotivatie en uitval op de loer liggen. Het niet-weten en de daarbij horende onzekerheid (zie ook ons Tot besluit), is maximaal aanwezig. Spannend voor iedereen, en in organisaties waar de illusie van maakbaarheid en controle vaak maximaal is, soms uitermate lastig.

Het is te vergelijken met het maken van een pasovergang in de bergen. Dat is zwoegen en zweten. Je denkt steeds dat je er bent, maar dan volgt er een nog steiler stuk. Je hebt geen idee wat er aan de andere kant ligt. Soms kijk je recht de afgrond in en sta je te trillen op je benen. Je blikveld moet zich wel vernauwen tot enkel de volgende stap. *Is dit nog leuk?* denk je. En dan ineens ben je boven en opent zich een nieuw gebied, een geweldige, bezielende ervaring.

Het dagende nieuwe weten

Om met elkaar zo'n pasovergang te kunnen maken is het van groot belang dat je contact houdt. Je hebt er als geheel immers niets aan als er slechts één iemand boven komt, iedereen zal de overgang moeten maken. Toch is het juist dat wat dikwijls gebeurt; dat het contact verloren gaat, het overleven wordt en ieder voor zich bezig is. Er ontstaat dan sneller ruzie en wantrouwen, mensen geven op of vallen uit. De glimpen van het dagende nieuwe weten, die iedereen bij tijd en wijle heeft, worden niet gedeeld.

Over de noodzaak van contact houden tijdens een grote overgang en het met onze hulp herstellen van dat contact, vertellen Frans en Colette de Bruin, oprichters van Autimaat, op de volgende pagina's.

In-company aanbod

Wij bieden onze opleidingstrajecten, workshops en lezingen ook regelmatig in-company aan. Onze meest gevraagde in-companytrajecten zijn:

Leiderschapsprogramma's

Op maat gemaakte programma's waarin (aankomende) leidinggevendens geschoold worden in zelfkennis, leidinggeven aan jezelf, coachend aanwezig zijn voor anderen en werken vanuit bezieling.

Loopbaanbegeleiding in-company

Variërend van een inspirerende themadag *Licht op je loopbaan* tot groepstrajecten van drie tot vijf dagen: van individuele coaching tot intensievere outplacement begeleiding. Programma's die ingezet kunnen worden bij een reorganisatie, als er mensen van functie moeten wisselen of moeten vertrekken.

Mindfulness op het werk

Een beproefd programma van zeven keer twee uur op een vast dagdeel in de week, dat door onze mindfulnessstrainers in het gehele land uitgevoerd kan worden. Het is wetenschappelijk aangetoond dat het effect van mindfulness op het werk groot is.

‘Het team kreeg door dat deze mensen er waren om bloot te leggen wat er speelt’

Autimaat is in 2006 opgericht door Frans en Colette de Bruin vanuit een sterke, persoonlijke bezieling met kinderen met autisme. Ondertussen is Autimaat uitgegroeid tot een erkende en succesvolle GGZ-instelling waar 102 mensen dagelijks autisme behandelen volgens de systeemmethodiek *Geef me de 5®*. Frans en Colette zijn samen verantwoordelijk voor Autimaat en de ontwikkeling en verspreiding van de methode. Frans heeft daarnaast ook de dagelijkse leiding binnen de organisatie.

Frans: ‘Als je zo groeit en te maken krijgt met eisen van zorgverzekeraars en gemeenten, is het risico groot dat er een verschil van visie ontstaat binnen het team. Dat ging een constructieve samenwerking in de weg staan. Ergens in de communicatie zijn we elkaar kwijtgeraakt, ik voelde me in een harnas zitten. Toen we een brief kregen van een groep ontevreden medewerkers drong tot me door: er moet iets

gebeuren maar als ik het zelf doe, berokkent dat mogelijk onnodige schade. Een dag later heb ik het ITIP benaderd.’
Colette: ‘Als oprichters waren we op een zijspoor gerangeerd. Onze kernwaarden zijn respect en gedrevenheid, de onderlinge wrijvingen en het praten óver elkaar, pasten totaal niet bij ons. We merkten dat klanten niet meer geholpen werden passend bij onze methodiek.’

Patroon blootleggen

Frans: 'Tijdens het eerste gesprek met begeleider Ellen van Damme werd het voor mij duidelijk dat we met 'een goeie' aan tafel zaten. Colette bracht namelijk iets in vanuit haar passie en dat werd door een collega weggewuifd als niet ter zake doend. Dit hardnekkig patroon doorzag Ellen meteen vanuit de overtuiging dat alles wat ingebracht wordt per definitie belangrijk is, omdat het voor die persoon belangrijk is. Dat vond ik ongelofelijk sterk.'
Colette: 'Na de voorgesprekken, ook met begeleider Ruth Soesman erbij, had ik een helder beeld van 'deze kant gaan we op'. Ik wist ook wat onze rol hierin was en hoe we ons moesten verhouden tot de groep, wilden we resultaat bereiken. Deze ITIP-begeleiders hebben een groot analytisch vermogen en durven te benoemen wat er gebeurt.'

Frans: 'Ze waren in staat om met alle partijen een gesprek aan te gaan, zonder oordeel en op een wijze dat het door iedereen als prettig is ervaren. Het team kreeg door dat deze mensen er niet waren om de zaak met Frans te regelen, maar om bloot te leggen wat er speelt. Ik heb ook direct gezegd: "Dit is een platte organisatie en daarmee ben ik onderdeel van het probleem dus spaar mij niet. Ik wil het probleem opgelost hebben."

Keerpunt

Colette: 'We zijn twee dagen met een team van zeventien personen bij elkaar geweest. Ik was gestrest maar heb kunnen zeggen dat ik niet meer trots was op mijn eigen organisatie en dat ik het gevoel had dat ik niet mezelf kon zijn. Ik hoopte door mijn kwetsbare opstelling dat anderen zouden volgen door zich ook uit te spreken.'

'Ergens in de communicatie zijn we elkaar kwijtgeraakt, ik voelde me in een harnas zitten'

Frans: 'Vervolgens heb ik aan het begin van de tweede dag alles op tafel gelegd. Ik heb verteld over mijn verdriet dat we zo tegenover elkaar zijn komen te staan,

terwijl we veel overeenkomsten hebben in de kern van de zorg die we bieden. Daarna kwam er ook bij de anderen veel emotie los en dat maakte dat we aan het einde met elkaar een aantal afspraken konden maken om het anders te gaan doen.'

Praten mét elkaar

Colette: 'Als je vastloopt, is het fijn als je vlot betrokken wordt, zoals door het ITIP is gedaan. Na het traject zijn er vier mensen uit zichzelf weggegaan. Mijn plek als inspirator van *Geef me de 5*[®] heb ik letterlijk weer in kunnen nemen en ik kan opnieuw in relatie gaan met mijn mensen.'

Frans: 'Er was zeker het een en ander opgeklaard, maar de aan ons gerichte brief moest natuurlijk van tafel. Dat is gebeurd en daarna heeft iedere deelnemer aan dit proces op eigen wijze ten overstaan van alle collega's verteld over de tweedaagse. Dat was niet gemakkelijk maar wel een goed begin van openheid. Er is nu een positieve vibe voelbaar in de organisatie: bij een verandering praten we mét elkaar in plaats van over elkaar.'

TEKST Joyce Lakwijk, Marcel Favier

FOTO Joyce Lakwijk

Onze projecten

Op dit moment zijn wij met een breed palet aan opdrachten in de samenleving actief. Onder onze opdrachtgevers bevinden zich:

- drie fuserende gemeentes die als één organisatie moeten gaan opereren, de verschillende teams moeten elkaar en elkaars waarden leren kennen.
- een middelgroot streekziekenhuis dat zich wil ontwikkelen in aansprekend zijn, eigenaarschap en persoonlijk leiderschap.
- een scheepswerf waar men niet alleen technisch en commercieel wil kijken, maar ook de onderstroom en cultuur wil bezien op weg naar betere resultaten.
- een veiligheidsregio waar veel energie verloren gaat aan oud zeer, terwijl ze graag de focus van de medewerkers op de inhoud zouden willen hebben.
- een zeer specialistische proces-automatiseringsorganisatie die wenst te werken aan het thema van vertrouwen, respect en openheid.
- een samenwerkingsverband van kloosters die met elkaar na willen denken over wat hen te doen staat om hun functie in deze tijd overeind te houden.

Ga naar www.itip.nl voor een uitgebreidere beschrijving van onze projecten.

Vanuit onze landelijke kring van loopbaanbegeleiders hebben we een krachtig aanbod ontwikkeld voor medewerkers die op een belangrijk kruispunt staan in hun werk.

Wij geloven dat in elke stagnatie een bedoeling of mogelijkheid schuilgaat. Door de situatie niet te ontkennen of te relativiseren maar juist ten volle onder ogen te zien, kunnen er onvermoede talenten, bezielde ideeën of sluimerende initiatieven aan het licht komen. Dat leidt tot duurzame nieuwe keuzes, waarmee mensen zich vanuit bezieling en vertrouwen opnieuw verbinden met hun huidige of toekomstige werk, binnen of buiten de organisatie.

Groepstraject Bezieling in je loopbaan

Bezieling in je loopbaan wordt meerdere keren per jaar aangeboden in Utrecht, Amsterdam en nu ook in Eindhoven, en is bedoeld voor mensen die een nieuwe impuls willen of moeten geven aan hun werkend bestaan. We helpen je om keuzes te maken die aansluiten bij je talenten, bij wie je bent, bij wat jou drijft en inspireert. Zo kun je helemaal jezelf zijn in je werk en ga je meer plezier beleven aan je (toekomstig) werk.

Dit traject was voor mij precies de goede mix van het proces en de timing, waarbij de inhoud mij steeds weer op het goede moment 'triggerde' om naar iets te kijken en stappen te zetten in mijn werk. Bovendien was de begeleiding heel professioneel en liefdevol.

deelnemer

Het traject bestaat uit vijf dagbijeenkomsten en vijf individuele sessies, verspreid over vijf maanden. We besteden aandacht aan het pad dat je gelopen hebt in je loopbaan, je specifieke kwaliteiten, dromen en drijfveren, hoe je je inzet en je presenteert in de wereld, en welke weerstanden je daarbij hebt te overwinnen.

We werken vanuit het contact met wat er is en maken gebruik van een rijke combinatie aan invalshoeken en werkvormen: van gesprek tot visualisaties, van analyse tot creatieve en speelse oefeningen, van lichaamswerk tot meditatie. Voorafgaand aan het traject vindt een intakegesprek plaats met een loopbaanbegeleider in jouw regio die je individueel gaat begeleiden.

Traject voorjaar 2018

vr 16 feb | Utrecht

vr 9 mrt | Eindhoven (nieuw)

vr 13 apr | Amsterdam

meer informatie op www.itip.nl

Individuele loopbaanbegeleiding en outplacement

Onze loopbaanbegeleiding vindt om te beginnen plaats op individuele basis. Je vraag kan gaan over een gewenste verandering in de manier waarop je werkt, het vinden van een nieuwe functie binnen of buiten je huidige werkkring, of het reïntegreren na een periode van ziekte of werkloosheid. In alles helpen we je om de antwoorden op je vragen in je zelf te vinden, vanuit datgene wat jou drijft en bezielt, omdat we geloven in de authentieke kracht van iedere persoon.

Het unieke van ons aanbod is dat we individuele begeleiding combineren met groepsworkshops zoals: *Bezieling in je loopbaan* of *Werken vanuit eigen kracht* en/of een *intensieve retraite* (zie pag. 6). Het werken in een groep heeft een extra toegevoegde waarde omdat de context van werk nu eenmaal een sociale context is en een groep daarin als spiegel kan functioneren. Bovendien ontmoet je lotgenoten uit andere sectoren van de samenleving en verbreed je zo je blikveld.

Wij bieden onze expertise ook aan in het kader van **outplacement**, voor mensen bij wie sprake is van een (dreigend) ontslag. Deze trajecten kennen twee fasen: een persoonlijke en een arbeidsmarktgerichte. Met je vaste begeleider in jouw

Informatieavond | 24 jan (Utrecht) | 7 feb (Eindhoven) | 14 mrt (Utrecht)

regio wordt een aanbod op maat gemaakt. Ga naar onze website en vind een loopbaanbegeleider bij jou in de buurt.

Voor vragen kun je contact opnemen met Marga Brinkhof, 06 – 220 532 01. Dat geldt ook voor HR-adviseurs of leidinggevendenden die geïnteresseerd zijn in wat wij te bieden hebben voor hun medewerkers, op individuele basis dan wel op in-company basis.

Bezieling in je loopbaan In-company

Wij worden steeds vaker benaderd door organisaties die op zoek zijn naar een beproefd in-company groepstraject voor hun medewerkers. Bezieling in je loopbaan op maat, ook wel aangeboden onder: *Beweging in je loopbaan* of *Licht op je loopbaan*. We doen dit onder meer voor een aantal middelgrote gemeentes, een provincie en een beleidsorganisatie, waarbij we tevens onderzoeken of er daarin samengewerkt kan worden via kennisuitwisseling en stageplaatsen, zodat mensen extra gestimuleerd worden ‘buiten de deur’ te kijken.

Werken vanuit eigen kracht

Persoonlijk leiderschap inzetten op je werk

Ook medewerkers kunnen bijdragen aan duurzame verandering in hun organisatie, wanneer ze gaan inzetten vanuit hun eigen kracht. Dit traject helpt je om je bewust te worden van je persoonlijk leiderschap en deze in te zetten in je werk. Je krijgt een helder en realistisch beeld van wie je bent en het beste in jezelf wordt naar boven gehaald.

Omdat de doorwerking in jouw organisatie van belang is, voeren we een start- en eindgesprek op je werkplek, waar je leidinggevende bij betrokken is. Verder dragen feedback van collega's, een werkbezoek van een mededeelnemer en tussentijdse coaching van een mentor, maximaal bij aan het toepassen van het geleerde in de dagelijkse praktijk.

Het traject bestaat uit vier modules en een presentatiedag. We kijken terug op je loopbaan, gaan op zoek naar je bezieling, en helpen je zicht te krijgen op wat jouw volgende stap zou kunnen zijn. In een van de modules werken we met een gevechtstrainer aan hoe jij je kracht inzet en hoe je omgaat met tegenkracht in hiërarchische relaties.

Voor meer informatie kun je contact opnemen met Gert Stegeman, 06 - 154 148 71. Voorafgaand aan het traject vindt een intake plaats waarvoor je je bij ons kantoor kunt aanmelden.

In het half jaar dat mijn medewerkster aan dit traject heeft deelgenomen, is zij veel meer uit de verf gekomen. Ik wist dat het erin zat, maar nu komt het er ook uit, haar bijdrage is twee keer zo groot.

leidinggevende van een deelnemer

start: do 5 apr

Informatieavond

wo 24 jan en wo 14 mrt | Utrecht, Lazuli

Interview

Kathalijne van den Brekel, trainer bij Aedes, over haar ervaringen bij *Werken vanuit eigen kracht*

‘Mijn kracht weer voelen, mijn kwetsbaarheid omarmen en op mijn intuïtie vertrouwen. Maar ook ruimte geven aan mezelf, overbodige bagage loslaten, weer in balans komen en leren omgaan met spanning. Ik had nogal wat wensen voor het traject *Werken vanuit eigen Kracht*. Maar van de titel werd ik al blij. Eigen kracht, dus die van mij. Nou die heb ik goed gevoeld! Ik heb me echt gezien gevoeld door mijn ITIP-begeleiders. Ze volgden mijn proces zonder te sturen en nodigden me uit om een stapje verder te gaan. Altijd met respect, zeer zorgvuldig en met de nodige stevigheid als de situatie daarom vroeg. Ze gaven me precies de rust en het vertrouwen om open te kunnen gaan, los te laten en te kunnen bloeien. De verschillende fysieke werkvormen zowel individueel als in groepsverband, droegen daar zeker ook aan bij.’

Lees het volledige interview met Kathalijne op www.itip.nl onder loopbaanontwikkeling/deelnemerservaringen

De Nachtelijke reis

Dromen als bron van hulp

In dit verrijnde boek vertelt Bas hoe dromen je meevoeren op een reis door de nacht langs verschillende dimensies van je bewustzijn: de dimensie van de psyche, die van het innerlijke weten en de dimensie van het mysterie. Prachtig vormgegeven door kunstenaar Van Lieshout VI.

Bas Klinkhamer

€ 24,50

incl. verz. kosten
1^e druk

Dromen & Nachtmerries

Wat ze betekenen en wat je ervan kunt leren

Een boek met uitleg over de meest voorkomende dromen en nachtmerries. Een methode om je eigen dromen uit te leggen aan de hand van vijf sleutels die samen het woord D.R.O.O.M. vormen. Een praktisch en toegepast boek dat bedoeld is voor iedereen die wil weten wat zijn droom betekent.

Bas Klinkhamer

€ 17,99

excl. verz. kosten
uitgeverij Spectrum

Het licht en de korenmaat

Je ziel als werkgever

Dit boek gaat over de bezielende invloed die je als individu kunt uitoefenen binnen je organisatie, als je het waagt om je licht niet onder de korenmaat van de cultuur te zetten, maar ten volle te laten schijnen. Ieder van ons kan die beslissende ene persoon zijn die het verschil maakt in het grotere geheel waar wij onderdeel van zijn.

Hans Wopereis

€ 24,95

incl. verz. kosten
8^e druk

Een schat aan Liefde

in je relatie

Op persoonlijke wijze beschrijft Marthe de schatten van de liefdesrelatie, waarmee je je relatie tot volle bloei kunt brengen: de vonk van de eerste ontmoeting, de leerweg van de relatie en het mysterie van de liefde. Geïllustreerd met liefdesgedichten en zwart-witportretten van fotograaf Erna Kuik.

Marthe van der Noordaa

€ 19,90

excl. verz. kosten
2^e druk

Een Zucht van verlichting

Totale aanwezigheid in het dagelijks leven

Een concreet en ervaringsgericht boek waarin Marthe vertelt hoe je tot de boeddhistische houding van totale aanwezigheid kunt komen in ons drukke westerse bestaan. Met citaten van Dzogchenmeester Longchenpa en ervaringen uit het 'laboratorium' van mensen uit haar studiegroepen.

Marthe van der Noordaa

€ 16,95

excl. verz. kosten
4^e druk

Gelukkig ouder worden

Actief, vitaal en wijs

Dit boek behandelt het ouder worden vanuit de medisch, maatschappelijke ingang van Kees en de psychologisch, spirituele kant van Bas. Het laat zien dat gelukkig ouder worden een dynamisch proces is waar je beziel en actief aan kunt deelnemen.

Bas Klinkhamer, Kees Klinkhamer

€ 19,99

excl. verz. kosten
1^e druk

Dagboek van de Ziel

De zeven levensfasen

Een intieme ontdekkingsreis door de zeven levensfasen: geboorte, kind, jongere, volwassene, oudere, dood en 'de Lege Ruimte'. Met niet eerder gepubliceerde tekeningen van filmmaker en tekenaar Frans Zwartjes.

Bertie Hendriks, coauteur Mirjam Tirion-Ietswaart

€ 26,50

incl. verz. kosten
5^e druk

Februari

wo 7 feb	Zenderen	Getijdendagen	Bas Klinkhamer	stiltedagen
wo 7 feb	Utrecht	Start I Tjing-avonden	Herma Meulenkamp	studietraject
do 8 feb	Groesbeek	Start Persoonlijk Traject	Diverse begeleiders	traject
wo 14 feb	Barchem	Start Dromenopleiding	Diverse begeleiders	vervolgopleiding
wo 14 feb	Utrecht	Ode aan de liefde	Marthe van der Noordaa	lezing
do 15 feb	Driebergen	Nieuw leven in je werk	Ellen van Damme	lezing
vr 16 feb	Utrecht	Start Bezieling in je loopbaan	Diverse begeleiders	5 losse dagen

Maart

wo 7 mrt	Nijmegen	'Help, ik weet het niet...'	Reyke Zwartjes	lezing
vr 9 mrt	Eindhoven	Start Bezieling in je loopbaan	Diverse begeleiders	5 losse dagen
di 13 mrt	Huizen	Commitment	Herma Meulenkamp	lezing

April

di 3 apr	Rotterdam	Kiezen of delen	Claartje Kocken	lezing
do 5 apr	Vught	Start Werken vanuit eigen kracht	Diverse begeleiders	opleiding
do 5 apr	Utrecht	Energetische APK 2018	Isabelle Schneider	3 avonden
zo 8 apr	Varsseveld	De heks, de koningin en het huwende meisje	Herma Meulenkamp	lezing
wo 11 apr	Driebergen	Zelfsturing in organisaties	Hans Wopereis	lezing
vr 13 apr	Amsterdam	Start Bezieling in je loopbaan	Diverse begeleiders	5 losse dagen
wo 25 apr	Breda	Commitment	Herma Meulenkamp	lezing

Mei

wo 16 mei	Werkhoven	Het heilige vuur	Hans Wopereis	lezing
za 26 mei	Amersfoort	Vier het leven!	Diverse begeleiders	festival
do 31 mei	Amsterdam	Werken met weerstand en bevrijding	Arianne Wopereis-Bruijn	lezing

Juni

di 5 jun	Havelte	Intensieve stilteretraite	Hans Wopereis	retraite
do 14 jun	Delfgauw	Je essentie blijven vormgeven	Bertie Hendriks	driedaagse
vr 22 jun	Utrecht	Pijlers van zelfkennis	Herma Meulenkamp	2 dagen

Augustus

vr 24 aug	Driebergen	Pijlers van zelfkennis	Herma Meulenkamp	2 dagen
-----------	------------	------------------------	------------------	---------

ITIP

school voor leven en werk

Marspoortstraat 16
7201 JC Zutphen

telefoon: 0575 – 510 850
e-mail: opleiding@itip.nl
internet: www.itip.nl

DIRECTIE

Bas Klinkhamer
Bas Wopereis
Bertie Hendriks

SECRETARIAAT

Nanske Kuiken
Annemieke Ros
Juria Wassink
Monique Oosthoek
Henk Hummel

REDACTIE

Marthe van der Noordaa

GRAFISCH ONTWERP

VLVI, Suzan van Lieshout

FOTOGRAFIE

iStock, chinaface (coverbeeld)
Laurens Hulshof (interview Leven)
Marcel Favier (bezieningstochten)
iStock, jack-sooksan (werk)
Joyce Lakwijk (interview Werk)
Hans Tibben (loopbaanbegeleiding)

DRUKWERK

Weemen Drukwerk & Communicatie

Onze algemene voorwaarden staan vermeld op onze website www.itip.nl. Inschrijven voor deelname aan lezingen en activiteiten via onze website.

Als toezending van het Magazine niet meer op prijs wordt gesteld, wil je ons even bellen of mailen?

Onze communicatie vindt steeds meer plaats langs digitale wegen. Vriendelijk verzoek om je actuele e-mailadres aan ons door te geven en te mailen naar: inschrijving@itip.nl.

Tot besluit

'Ik sta voor de klas bij het bord en de juffrouw stelt me een vraag. Ontredderd kijk ik om me heen, want ik weet het antwoord niet.'

Dit zou een jeugdherinnering kunnen zijn van velen van ons en het is ook een veel voorkomende droom. Zo'n jeugdervaring van ontredde-ring (zelf beleefd of gezien bij een ander kind) kan bijdragen aan schrik-beelden. Je gaat krampachtig proberen om nooit terecht te komen in een situatie van niet-weten of je zorgt ervoor dat je heel handig wordt in het verbloemen van dat je iets niet weet. Daar komt bij dat in het sociale verkeer iemand die het niet weet toch vaak een treetje lager staat dan iemand die het wel weet, dus zoveel aanmoediging om on-wetend te zijn, krijg je niet van je omgeving.

Maar er zijn nou eenmaal regelmatig periodes in je leven waarin je niet weet wat te doen of welke kant op te gaan. Perioden waarin je je af-vraagt of je huwelijk nog wel levensvatbaar is, welke keuzes je moet maken, of je wel de juiste opleiding hebt gevolgd, of waarin je twijfelt of het werk dat je doet nog wel jouw werk is. Dat kan lang duren, on-prettig zijn en onzekerheid geven, maar toch kun je terugkijkend vaak zien dat de twijfel en het niet weten ook **vruchtbaar** waren. Omdat het uiteindelijk tot een hele nieuwe situatie leidde die je vooraf niet had kunnen bedenken.

In de wijsheidstradities wordt het niet-weten veelal aangemerkt als een essentiële fase op de weg naar verlichting en de vrijheid. In de zen-traditie wordt het niet-weten zelfs aangeduid met het juiste inzicht en hoger aangeslagen dan het weten. Socrates zei 400 jaar voor Christus al: 'Ware kennis bestaat eruit te weten dat we niet weten'. Waar de tradities op doelen is dat het niet-weten je bevrijdt van de overtui-gingen, de patronen en de vaste beelden die je hebt over jezelf, over anderen en over het leven. Het zet aan tot een aandachtig en wakker leven, omdat het ruimte maakt voor het **onbedachte**.

Het probleem is dat het niet-weten in eerste instantie gepaard gaat met gevoelens van onzekerheid en ontredde-ring. Daardoor ontstaat de neiging om weg te vluchten in bijvoorbeeld overactiviteit. Je gaat allerlei oplossingen proberen te vinden. Het lijkt op het zenuwachtig rondrennen in de hoop ergens uit te komen, terwijl je geen enkele richting hebt. De beste remedie is dan **vertragen** en stilstaan. Beseffen dat het nog te vroeg is om iets te doen, behalve aanwezig zijn bij wat er aan de hand is.

Ook kan er, als reactie op het niet-weten, een neiging zijn om te vluch-ten in verstarring, somberheid of lethargie. Dan probeer je de gevoe-lens die er zijn te bezweren door jezelf te verdoven. Dan gaat het erom dat je hulp vraagt en communiceert over de fase waar je inzit. Niet om van anderen een oplossing te horen, maar om steun te ervaren en in een levendige **verbinding** te blijven. Zo verbreek je de verstarring die op kan treden.

Omgaan met het niet weten draait om het **opnemen van de vragen** die je hebt. Dat betekent dat je gaat luisteren naar datgene wat er in je leeft, zij het nog in duisternis, stilte en verborgenheid. Je stemt je met aandacht af op wat er ten diepste in je gaande is en dat geef je de tijd. In die aandachtige ruimte zal er dan vanzelf een antwoord of een nieuw inzicht oprijzen. Dat vraagt vertrouwen. Het vertrouwen dat er, voorbij onze vaste voorstellingen, een diepere wijsheid in ons verborgen zit.

Zo leidt het niet-weten uiteindelijk tot nieuwe antwoorden en situaties die je vooraf niet had kunnen bedenken. En vaak ontdek je in een der-gelijke periode ook een innerlijke kracht en een creativiteit waar je zelf verrast over kunt zijn. Misschien is dat nog wel de grootste opbrengst: elke keer weer dat je het niet-weten durft toe te laten, groeit je ver-trouwen, het vertrouwen in jezelf en in de kracht van de ongrijpbare aard van ons bestaan.

niet weten

